

Význam komunitního výzkumu pro projektování sociálních služeb

Ivona Buryová

Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta
v Karviné

Karviná

Historie města Karviné sahá do 13. st. Po skončení 2. světové války vzniká sloučením několika obcí (Fryštát, původní Karviná-Doly, Darkov, Ráj, Staré město) Karviná, jak ji známe dnes. Těžba uhlí a intenzivní výstavba vedly ve druhé polovině dvacátého století k rozmachu města a nárůstu jeho populace až téměř na 80 tisíc lidí. V současnosti patří Karviná k místům, jež trápí jedna z největších nezaměstnaností a vysoký úbytek obyvatelstva.

Statutární město Karviná je jedním správním obvodem, který tvoří devět městských částí – Karviná-Fryštát, Karviná-Doly, Karviná-Lázně Darkov, Karviná-Ráj, Karviná-Staré Město, Karviná-Nové Město, Karviná-Mizerov, Karviná-Hranice a Karviná-Louky.

Karviná – lázně Darkov, Karviná – Hranice

Karviná – Slezská univerzita Opava, Obchodně podnikatelská fakulta

Počet obyvatel (01/2014): 57005

Nezaměstnanost (srpen 2014): 14,35 %

Sociální služby

Celkem 16 organizací, poskytující 43 typů sociálních služeb.

Ambulantní služby – 16

Terénní služby – 11

Pobytové služby – 10

Kombinované služby – 6

Největší poskytovatel – Slezská diakonie a Sociální služby Karviná.

Město Karviná každoročně pořádá „**Veletrh sociálních služeb v Karviné**“, kde jsou prezentovány všechny sociální služby. Prostřednictvím různých stánků a informačních materiálů, doprovodných akcí se snaží občany Karviné upoutat a informovat je. Dále vydává i „**Katalog sociálních služeb**“ v tištěné podobě i v podobě, dostupné na [www stránkách Sociální služby Karviná](http://www.strankach.socialni-sluzby.karvina.cz).

V roce 2013 - spolupráce s Obchodně podnikatelskou fakultou v Karviné na přípravě a realizaci komunitního výzkumu, který bude podkladem pro komunitní plánování. Jedním z cílů komunitního výzkumu - povědomí občanů města o sociálních službách v Karviné.

Projekt komunitního výzkumu

1. Přípravná fáze :

První fáze:

Stanovení cíle a priorit zkoumání se zadavatelem výzkumu – Magistrát města Karviná – odbor Sociálních služeb.

Rozdělení vybraných oblastí města Karviné pro účely komunitního výzkumu.

Počet a výběr výzkumníků – studentů Obchodně podnikatelské fakulty v Karviné.

Druhá fáze:

Sestavení dotazníku a jeho konzultace se zástupci skupiny komunitního plánování města Karviná (byly doplňovány a pozměňovány otázky).

Informativní školení výzkumníků (vybraných studentů), jehož cílem bylo:

- vysvětlení cíle výzkumu,
- seznámení s otázkami ve finální podobě dotazníku,
- rozdělení do skupin,
- seznámení s plánem města Karviné.

2. Realizační fáze

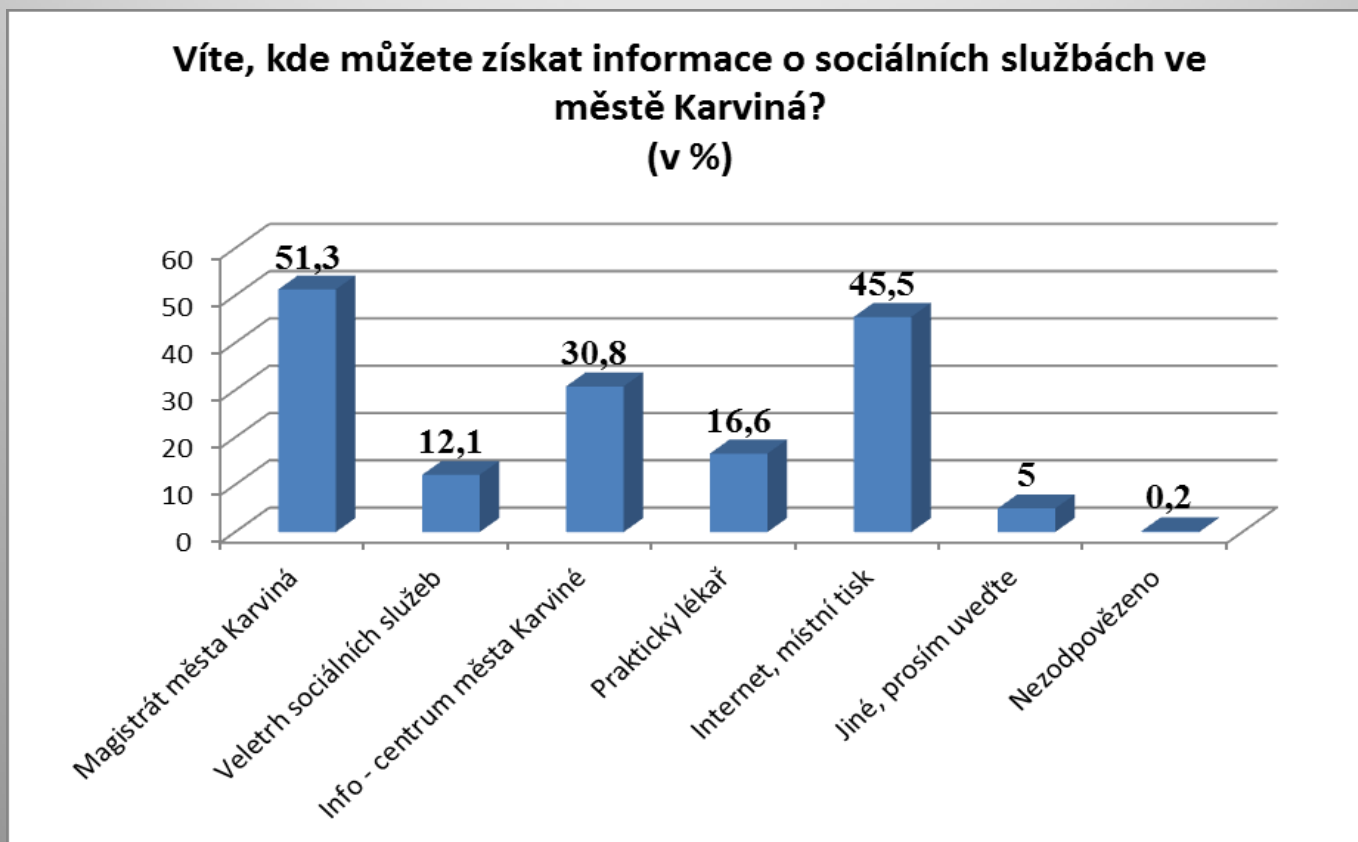
Samotný terénní výzkum trval 4 týdny. Celkem bylo osloveno 4 000 občanů města Karviné ve vybraných lokalitách. Hodnotitelných vyplněných dotazníků bylo 3 590.

Pro potřeby hodnocení byly dotazníky rozděleny do následujících skupin:

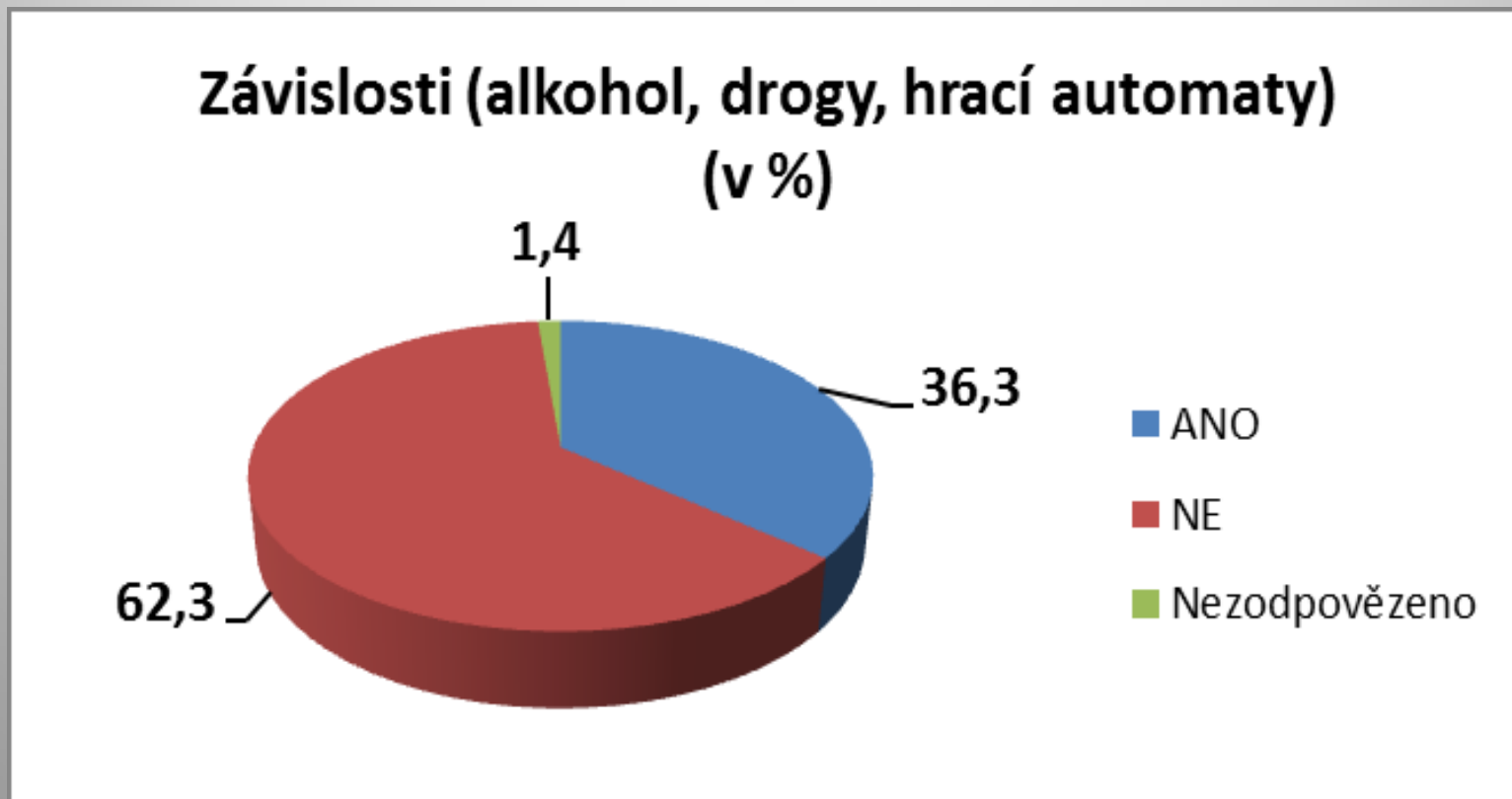
- o zaměstnanci,
- o nezaměstnaní,
- o občané v důchodu,
- o mateřská dovolená,
- o studenti,
- o osoby samostatně výdělečně činné,
- o jiná ekonomická aktivita.

Vybrané výsledky výzkumu veřejnosti města Karviné

Graf 1: Informace o sociálních službách

Graf 3: Kam se obrátit při problému se závislostí

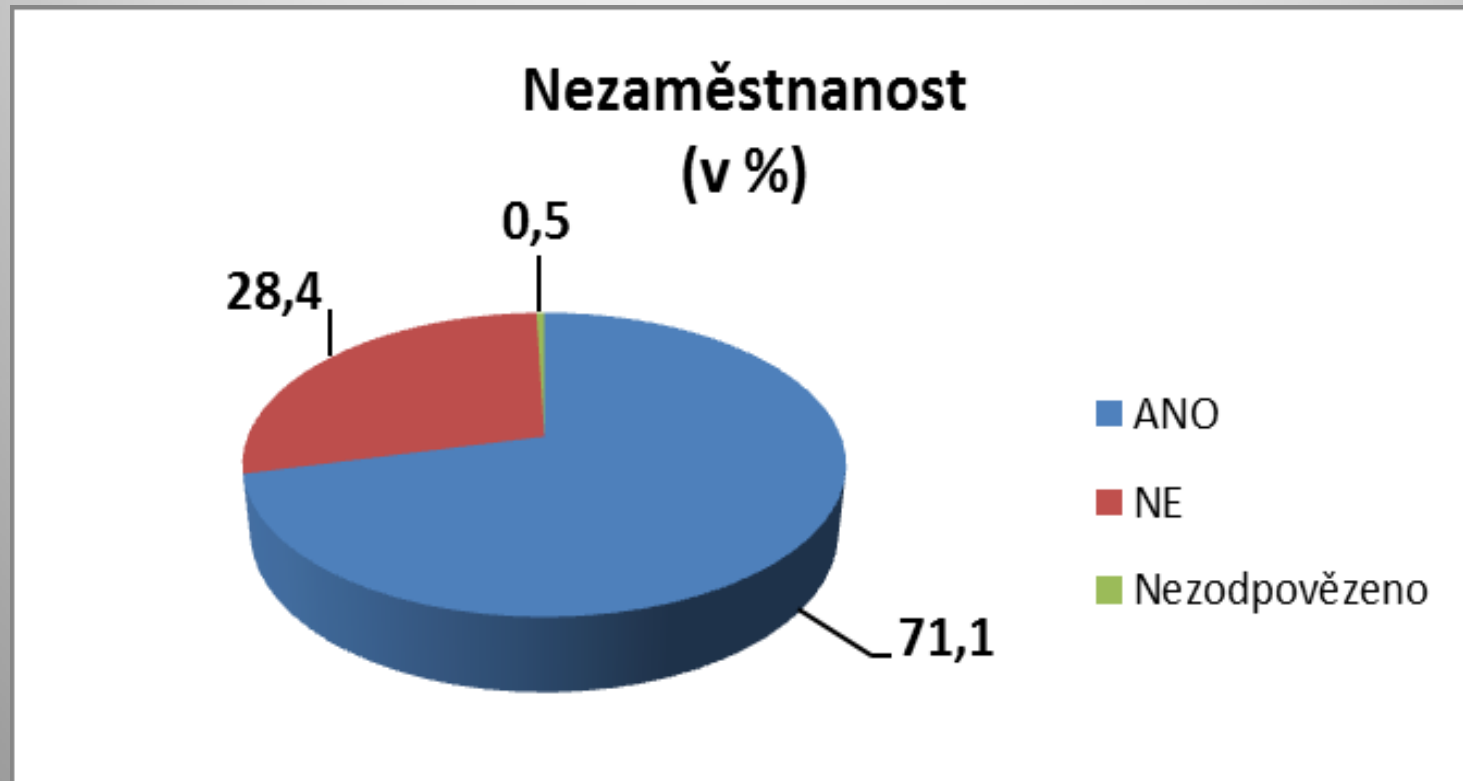

Graf 4: Kam se obrátit v případě zdravotního handicapu

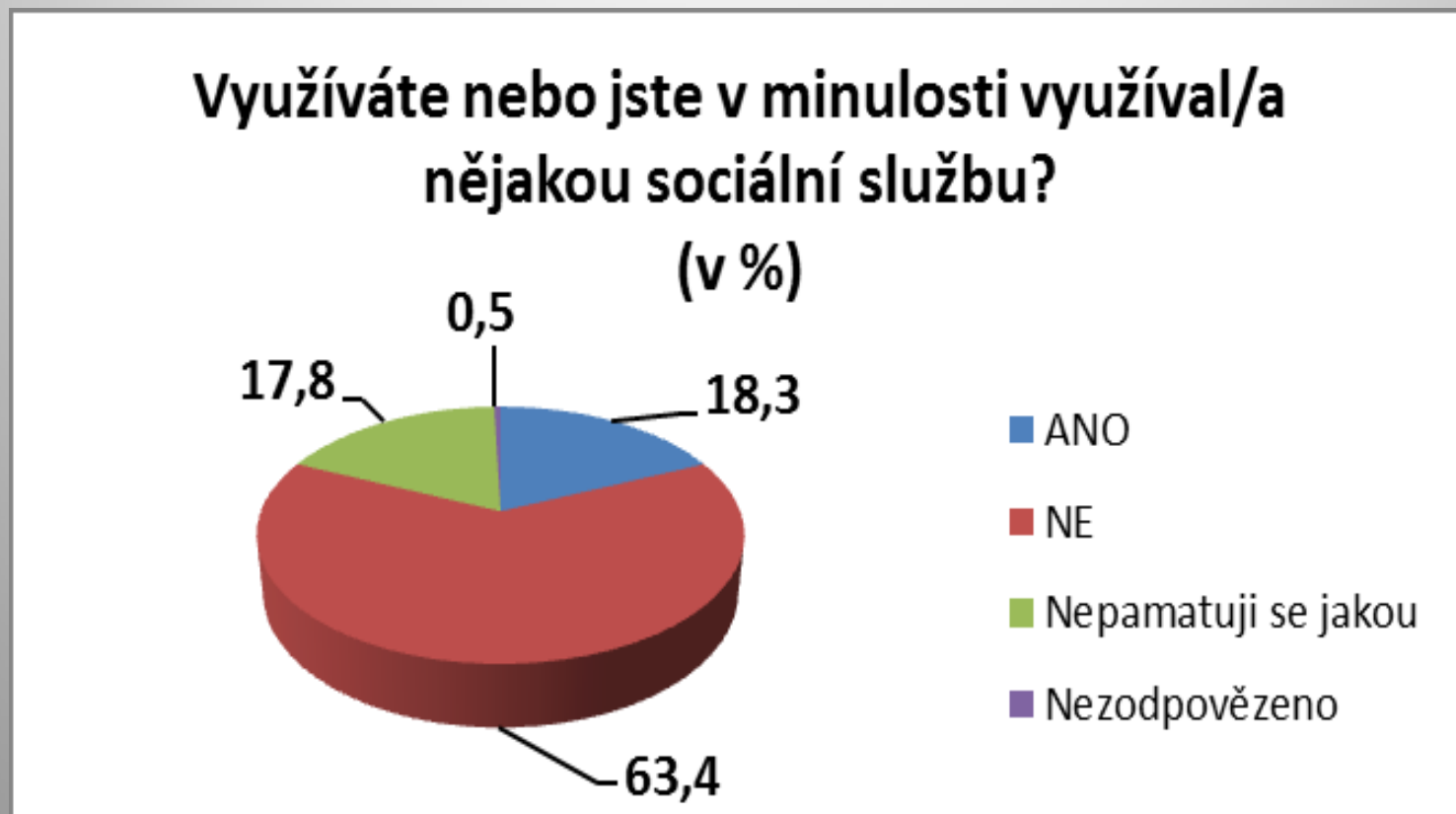

- Problémy, související s výchovou dítěte a vyhledáním příslušného poradenství, neví jak řešit **70%** z celkového počtu oslovených občanů. Pomoc při péči o seniory – necelá polovina respondentů.
- Pokud by se dostali do dluhů – **80%** oslovených občanů neví, kde hledat pomoc.
- Pokud by došlo ke ztrátě bydlení, **70%** respondentů neví, kam se obrátit.

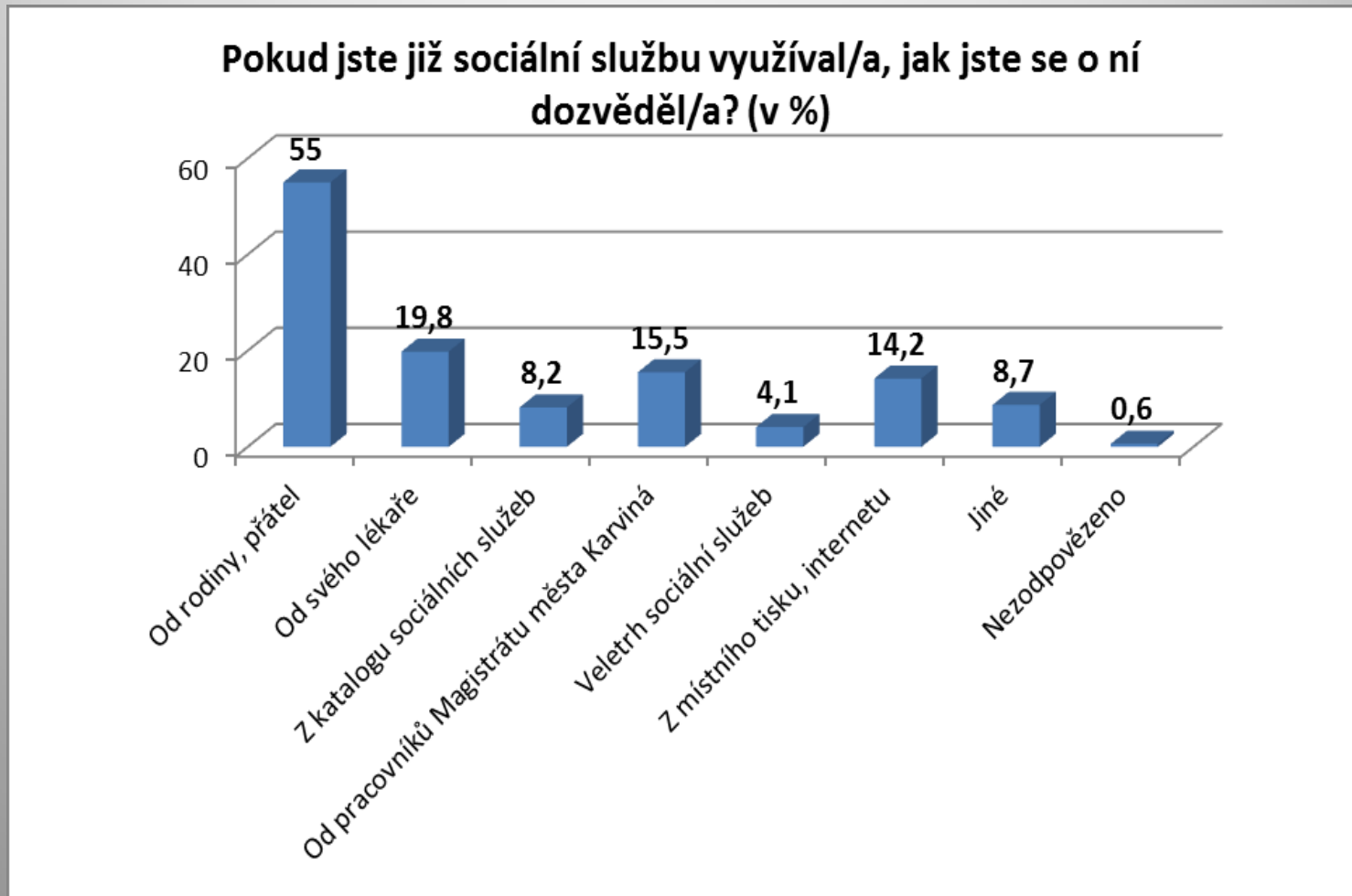
Graf 5: Řešení problému nezaměstnanosti

Graf 6: Počet respondentů, kteří přišli do kontaktu se sociální službou

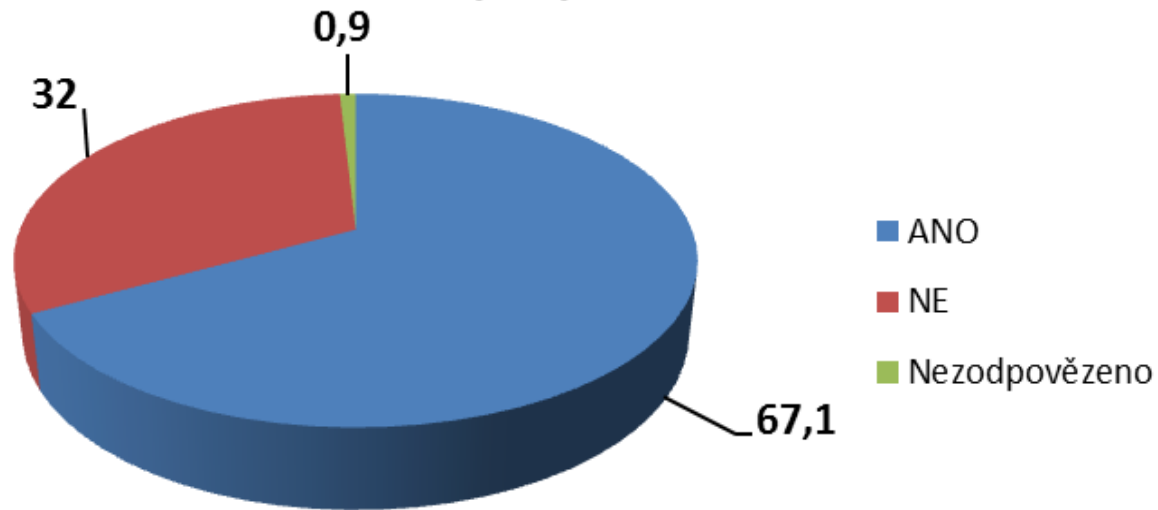

Graf 7: Zdroj informací o poskytované sociální službě

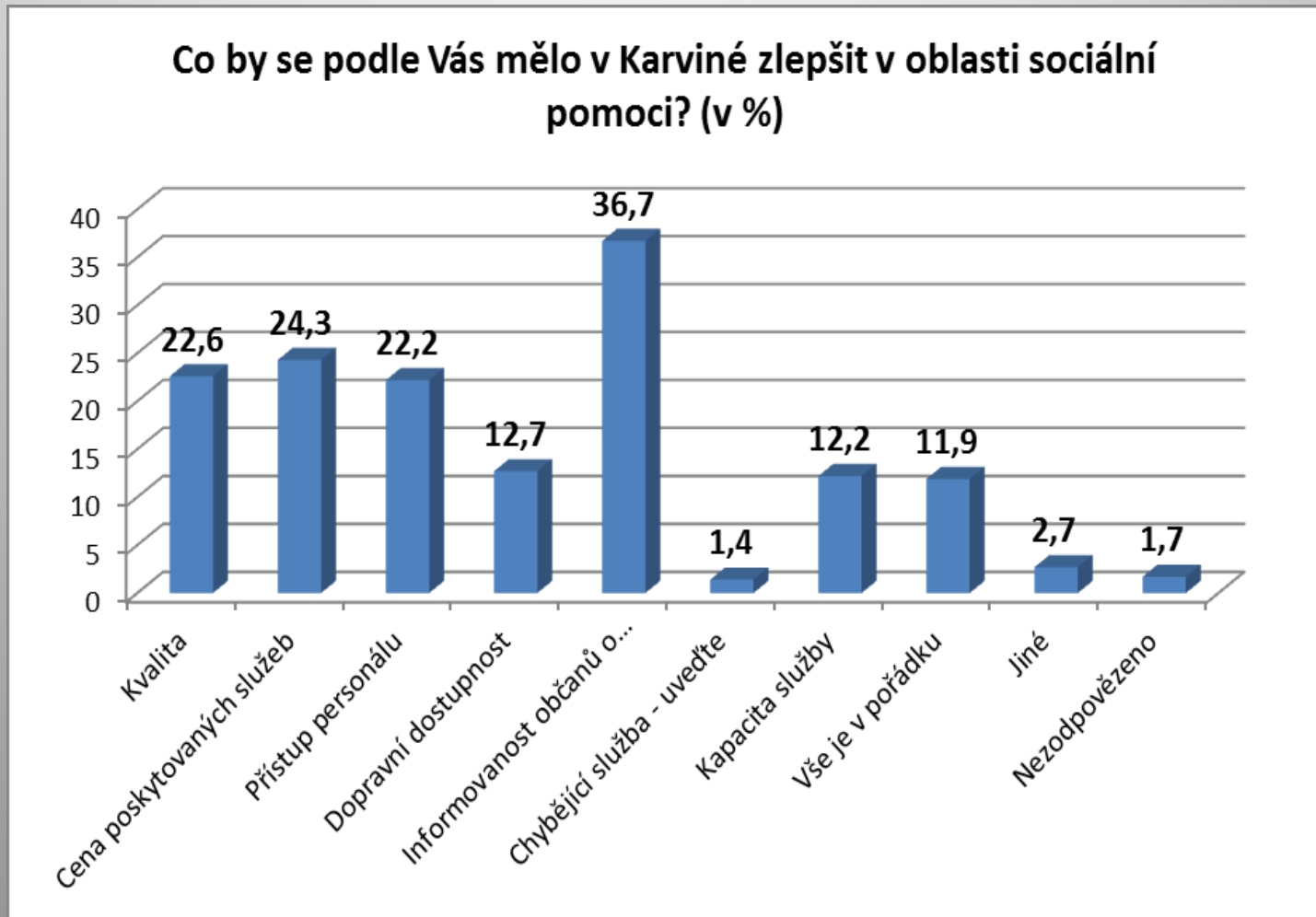

Graf 8: Zřízení telefonního informačního centra

**Uvítal/a byste ve městě Karviné zřízení
telefonního kontaktního centra s informací o
dostupných sociálních službách města Karviné?
(v %)**

Graf 9: Návrhy zlepšení v oblasti sociální pomoci

O výsledcích komunitního výzkumu bylo diskutováno jak se členy skupin komunitního plánování, tak i se zástupci organizací, které sociální služby poskytují.

Jedním z důvodů je, že občan hledá příslušnou sociální službu až tehdy, pokud nastane určitá sociální situace či sociální problém.

Další otázkou, která vyvstala z výsledků výzkumu je: **„Jakým způsobem naplňují organizace sociálních služeb kapacity klientů, při tak nízké zkušenosti občanů se službami?“**

Komunitní výzkum, realizovaný v roce 2014, přinesl kromě zajímavých výsledků pro komunitní plánování i pozitivum pro další spolupráci mezi Magistrátem města Karviné a Obchodně podnikatelskou fakultou. Pro studenty byl zajímavou zkušeností zkoumání v terénu i v aplikaci znalostí ze statistiky, při vyhodnocování získaných údajů. Pro vedení města a sociální pracovníky v organizacích, poskytující sociální služby, důležitou zpětnou vazbou.

Děkuji Vám za pozornost